

Nitel Sosyal Bilimler/Qualitative Social Sciences

*Yıl:2023, Cilt:5 Sayı:1
Year:2023, Vol:5 Issue:1*

<https://doi.org/10.47105/nsb.1300505>

Makale Türü/Article Type: *Araştırma/Research*

Atıf/Citation: Köse, S. (2023). İzlenim yönetimi üzerine yapılan akademik çalışmaların betimsel içerik analiz yöntemiyle incelenmesi. *Nitel Sosyal Bilimler*, 5(1), 95-112. <https://doi.org/10.47105/nsb.1300505>

İzlenim Yönetimi Üzerine Yapılan Akademik Çalışmaların Betimsel İçerik Analiz Yöntemiyle İncelenmesi

^aSuna Köse ¹

^a*Dr., Bağımsız Araştırmacı, Türkiye*

Öz

Farklı disiplinlerde ele alınan izlenim yönetimi, 1980'li yıllardan itibaren örgüt ve yönetim araştırmalarında yoğun olarak incelenen, bireysel ve örgütsel davranışların açıklanmasında ve anlaşılmasında kullanılan önemli yaklaşımlardan biridir. Bu çalışmanın amacı: YÖKTEZ merkezi ve DergiPark veri tabanlarında yer alan izlenim yönetimi konusu ile ilgili yapılan akademik çalışmaların betimsel içerik analiz yöntemi ile incelenmesidir. Bu amaçla, DergiPark ve Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarında “İzlenim yönetim” anahtar kelimesi ile konu/tez başlıklarında tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda toplam 104 çalışmaya ulaşılmıştır. Ulaşılan çalışmalar künyeleri incelendiğinde 98 adet çalışma izlenim yönetimi konusu ve kapsamı ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. Buna göre araştırma kapsamına dahil edilen çalışmalar yayımlandıkları yıla, dergiye, üniversiteye, kullandıkları araştırma türüne, veri toplama araçlarına, çalışıldıkları örneklem grubuna ve hangi değişkenlerle ele alındığı kriterleri çerçevesinde betimsel içerik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, söz konusu kavramın literatürdeki gelişimine ilişkin konu ile ilgili yazılmış bilimsel yayınların genel bir profili oluşturulmuştur ve ilgili araştırmacılara gelecek araştırmalar için öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İzlenim Yönetimi, örgütsel davranış, betimsel içerik analizi.

Analyzing Academic Studies on Impression Management with Descriptive Content Analysis Method

Extended Summary

Impression management is one of the important approaches that has been intensively examined in organization and management research since the 1980s and used to explain and understand individual and organizational behaviors. The concept is based on social psychology studies that focus on the behavior of individuals. In recent years, it has increasingly become a research topic and focus of interest in fields such as sociology and organizational behavior (Bolino & Turnley, 1999, p. 187-188; Bolino, et al., 2016, p. 378-380). Impression management is defined as the sum of the efforts of actors (individuals) to create an image, to protect or maintain their existing image (Bolino, et al., 2008, p. 1081; Gardner & Martinko, 1988, p. 322-323;). In other words, it is the process of controlling the impressions others form about them in general (Leary & Kowalsky, 1990, p. 34).

In the literature, impression management tactics are categorized in different ways. Jones and Pittman (1982) included five categories of impression management tactics. Accordingly, an individual's behaviors that express that he/she is more skillful and successful in his/her work than others are "promoting his/her qualifications", "Self-promotion" is the behavior of individuals to give their audiences the impression of someone who has endearing qualities such as honesty and moral values, "exhibiting exemplary behaviors", behaviors that show that he/she is aware of his/her social responsibilities and is a self-sacrificing individual, behaviors aimed at making the individual feel that he/she has the potential to use force according to the situation "intimidation of the opponent", The behaviors of the individual to request support from the audience in situations where the individual may be harmed are referred to as "self-pity" (as cited in Bolino & Turnley, 1999, p. 19). The individual gains of the attitudes towards whom these tactics are exhibited are gains such as gaining a self-identity accepted by everyone, gaining personal respect, maximization of the reward-cost ratio in social relations, etc. (Yücel, 2013:2-3). Since people prefer to display different images and use different strategies according to the gains they want to achieve, many researchers have defined various impression management strategies in the relevant literature (Jones & Pittman, 1982; Tedeschi & Melburg, 1984; Wayne & Ferris, 1990). Among these impression management strategies, the most widely accepted two categories are defensive and offensive impression management strategies (as cited in Drory & Zaidman, 2007, p. 2). The correct use of impression management strategies by individuals is critical for the development and sustainability of relationships.

The first systematic study on the subject of impression management was conducted by sociologist Goffman (1959) and although the relevant studies, which have been evaluated within the scope of various classifications over the years, are generally handled at the individual level, it is seen that studies are mostly conducted in organizational environments (Avery & McKay, 2006; Bolino & Turnley, 2003b; Bolino et al., 2008; Drory & Zaidman, 2007; Ferris et al., 1999; Sandberg & Holmlund, 2015). For organizations, impression management plays an important role in shaping the nature and allocation of human resources and influences the

organization's ability to survive and thrive (Bolino, et al., 2008, p. 1094-1095). At the same time, studies on impression management have shown that many factors influence the display of impression management tactics (Bolino & Turnley, 2003a, p. 239; Bolino & Turnley, 2003b, p. 141-142).

In this study, a descriptive content analysis was conducted to determine the temporal trends in the national literature on impression management in Dergipark and YÖKTEZ Center databases. Descriptive content analysis, one of the most frequently used content analyses among qualitative research techniques, is a systematic study in which research on a specific topic is examined and the general trends of research results are discussed in a certain dimension (Çalık & Sözbilir, 2014, p. 34; Dinçer, 2018, p. 177). As a result of the analysis, a total of 98 empirical and non-empirical studies included in the scope of the research were examined according to the year of publication, the university/journal in which they were published, the method used, the sample group studied, the scales used and the topics studied. The studies examined mostly “business employees” and “teachers” and used quantitative research methods (surveys). The scales developed by Bolino and Turnley (1999) and Bolino and Turnley (1999) and adapted into Turkish by Basım et al. (2006) are used mostly. The variables most associated with impression management are personality traits and leader-member interaction. The fact that quantitative research techniques are mostly preferred in studies reveals the need for a mixed research design which includes qualitative data collection techniques such as observation and interviews.

In the future, content analysis can be made by using international databases such as WOS and Scopus. Thus, national, and international studies can be evaluated comparatively in terms of the trends of the subject over the years, the details of the subject, and the variables used.

Keywords: Management, organizational behavior, descriptive content analysis

Giriş

İnsanlar sosyal ortamlarda diğer bireylerle sürekli etkileşim halindedir. Bu etkileşim neticesinde kişiler diğer bireyler hakkında değişik izlenimlere sahip olmakta ve çeşitli izlenimler bırakmaktadır (Tabak, vd., 2010, s. 540). Bireyler, genel olarak olumlu bir izlenim oluşturma eğilimi içerisinde olmakla birlikte bu izlenimleri bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde kontrol ederek istedikleri yönde imajlarını oluşturabilmektedirler (Bolino, vd., 2016, s. 378-380). Bu açıdan insanlar, çevresindekilerinin kendisi hakkında oluşabilecek izlenimlerini etki altına almak için davranışlarına yön vermektedirler. Başkalarının gözünde oluşturulan izlenimleri kontrol etmek amacıyla gerçekleştirilen eylemleri ifade eden izlenim yönetimi bireyler ve örgütler için geniş etkileri olan önemli bir olgudur (Bolino & Turnley, 1999, s. 187-188). Örneğin, örgütler açısından izlenim yönetimi, insan kaynaklarının doğasını ve dağıtımını şekillendirmede önemli bir rol oynamaktadır ve örgütün hayatta kalması ve gelişme yeteneğini etkilemektedir (Bolino, vd., 2008, s. 1094-1095). Bu kapsamda, bireysel ve örgütsel davranışların açıklanabilmesinde son derece önemli olan izlenim yönetimi olgusu son yıllarda giderek daha fazla sosyal psikoloji, sosyoloji, örgütsel davranış araştırmacılarının ilgi odağı olmuştur (Bolino & Turnley, 1999, s. 187-188; Bolino, vd., 2016, s. 378-380). İlk sistematik çalışma sosyolog Goffman (1959) tarafından ele alınan ve yıllar içerisinde çeşitli sınıflandırmalar kapsamında değerlendirilen izlenim yönetimi ile ilgili çalışmalar bireyleri hedef alsada çoğunlukla örgütsel ortamlarda çalışmalar yürütülmektedir (Bolino & Turnley, 2003b; Bolino vd., 2008; Drory & Zaidman, 2007; Ferris vd., 1999).

Bu çalışma, YÖKTEZ merkezi ve DergiPark veri tabanında, izlenim yönetim konusu ile ilgili yapılan akademik çalışmaların gelişimini gözden geçirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada öncelikle kavramsal çerçeve oluşturulmuştur. Daha sonra “izlenim yönetimi” konusunun gelişiminin incelenmesi için ilgili çalışmalar betimsel içerik analiz yöntemi ile incelenmiştir. Farklı çalışma disiplinlerinde, konu ile ilgili yürütülen çalışmaların içeriği hakkında sunulacak bütüncül veriler, diğer araştırmacılara konu hakkında farklı bakış açıları geliştirmelerine katkıda bulunması açısından önem arz etmektedir (Çalık & Sözbilir, 2014). Ulusal literatürde, söz konusu konu ile ilgili herhangi bir betimsel içerik analizine rastlanılmamış olması bu çalışmanın özgün değerini oluşturmaktadır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

İzlenim kavramı, Türk Dil Kurumu’nda “Bir durum veya olayın duyular yolu ile insan üzerinde bıraktığı etki, intiba, imaj” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2023). İzlenim yönetimi, esas olarak bireylerin davranışlarına odaklanan sosyal psikolojiden kaynaklanmaktadır. Söz konusu kavramın temelleri, sosyolog Erin Goffman’ın 1959 yılında yayınlanmış “The Presentation of Self in Everyday Life” eserinde atılmıştır. Türkçe’ye “Gündelik Yaşamda Benlik Sunumu” olarak çevrilen eserde, İzlenim yönetimi, Dramaturji Teorisi kapsamında ele alınmış olup, gündelik yaşamın tiyatro sahnesi içinde geçtiği ve bireylerin bir aktör gibi bu sahnede izleyicilerin önünde rol yaptığı belirtilmiştir. Buna göre izlenim yönetimi, en genel tanımıyla aktörlerin (bireylerin) imaj yaratmaya çalışması, mevcut imajlarını koruması veya sürdürmesi için

gösterdikleri çabaların toplamı olarak tanımlanabilir (Bolino, vd., 2008, s. 1081; Gardner & Martinko, 1988, s. 322-323). Başka bir ifadeyle; aktörlerin sosyal etkileşimlerde kendisi hakkında oluşturmuş oldukları izlenimleri bilinçli ya da bilinçsiz olarak yönetme çabası olarak tanımlanabilir (Kaçmar & Carlson, 1994, s. 688). İzlenim yönetimi konusunda farklı tanımlamalar olsa da genel olarak izlenim yönetimi, başkalarının kişi hakkındaki algısını kontrol etmeyi veya değiştirmeyi ifade etmektedir. Literatürde izlenim yönetim sürecinin bir bütünlük içerisinde incelendiği çeşitli modellerin olduğu görülmektedir. Bu modellerden bazıları kronolojik bir sırada şu şekilde özetlenebilir: - Martinko ve Gardner (1988, s. 322-326), izlenim yönetim modeli, Goffman'ın (1959) insan ilişkilerini ve etkileşimlerini bir oyun, tiyatro gibi ele aldığı dramaturjik yaklaşımı çerçevesinde ele almıştır. Goffman'a göre, "Günlük Yaşamda Benliğin Sunumu (The Presentation of Self in Everyday Life)" adlı eserinde farklı ortamlarda performanslarını sergileyen kişileri aktör olarak tanımlamıştır. Aktör ve izleyici etkileşimi ise davranışa rehberlik ettiğini ileri sürmüştür. Bu kapsamda, Martinko ve Gardner, Goffman'ın modelindeki her bir unsuru izlenim yönetimi sürecine uygulamıştır. Buna göre, sahne, dekor, tasarım gibi çevresel ortamlar ile aktörün ve izleyicinin özellikleri izlenim yönetim sürecini belirlemektedir. - Leary ve Kowalsky (1990, s. 34-36), çalışmasında, insanlar değerli izlenimler elde etmek için başkalarının kendilerine yönelik tepkilerini izlediğini ve iş teklifleri gibi arzu ettikleri hedeflere ulaşmalarını teşvik edecek imajlar oluşturmaya çalıştıklarını vurgulamaktadır. Buna göre, yazarlar, izlenim yönetim sürecini, izlenim oluşturma ve güdülenme şeklinde iki bileşenli bir modelle açıklamaktadırlar. Bireysel ve durumsal özelliklere göre farklı prensipler içeren bu model, öncelikle insanların belirli bir izlenim oluşturmaya güdülendiğini ve diğer insanların kendisine yönelik izlenimlerini etkilemek için davranışlarını değiştirdiğini ifade etmektedir. - Bozeman ve Kacmar (1997, s. 11-13), çalışmada, izlenim yönetim süreci farklı bir yaklaşımla ele alınmış ve sibernetik bir model önerilmiştir. Bu model de aktörün izlenim yönetimine güdülenmesi, aktörün amacı ile izleyicilerden aldıkları geribildirimler arasındaki algılanan farklılıklar neticesinde oluşmaktadır. Aktör arzuladığı imajı gerçekleştirdiyse, kullandığı taktikleri devam ettirmekte, aksi bir durumda yeni taktikler geliştirmektedir. Daha sonra senaryo geliştirmekte ve belirlediği taktiğe göre davranış sergilemektedir. Sergilenen davranışların sonucunda izleyicinin tepkisi beklenmekte ve söz konusu tepkiye göre, arzuladığı imaj ile karşılaştırılmakta ve karşılaştırma sonucunda etkileşimin devamı sağlanmaktadır (Bozeman & Kacmar, 1997, s. 12-13). Bu modeller kapsamında araştırmacılar tarafından izlenim yönetimi kavramı daha açık ve anlaşılır olması sağlanmıştır.

İnsanlar, bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde imajlarını yönetmeye çalışırlar. Bunun için çeşitli izlenim yönetimi taktikleri kullanırlar. Literatürde izlenim yönetimi taktikleri farklı şekillerde kategorize edilmiştir. Mevcut çalışmada, Jones ve Pittman (1982), beş kategoride ele aldığı izlenim yönetimi taktiklerine yer verilmiştir. Buna göre, bireyin yaptığı işlerle ilgili diğerlerine göre daha becerikli ve başarılı olduğunu ifade eden davranışları "niteliklerini tanıtmaya", bireylerin izleyicilerine dürüst ve ahlaki değerler gibi sevilen unsurlara sahip biri izlenimi vermeye yönelik davranışları "kendini sevdirmeye", sosyal sorumluluklarının bilincinde ve özverili bir birey olduğunu gösteren davranışları "örnek davranışlar sergileme", bireyin

duruma göre zor kullanabilecek potansiyele sahip olduğunu hissettirmeye yönelik davranışları “rakibini yıldırma”, bireyin zarar görebileceği durumlarda izleyicisinden destek talep etmesine yönelik davranışları ise “kendini acındırma” olarak ifade edilmektedir (akt. Bolino & Turnley, 1999, s. 190).

İnsanlar elde etmek istedikleri kazanımlara göre, farklı imajlar sergilemeyi ve farklı stratejiler kullanmayı tercih ederler. İlgili literatürde birçok araştırmacı çeşitli izlenim yönetimi stratejileri tanımlamışlardır (Jones & Pittman, 1982; Tedeschi & Melburg, 1984; Wayne & Ferris, 1990). En yaygın kabul edilen iki kategoride ele alınan saldırgan ve savunmacı izlenim yönetimi stratejileridir (akt. Drory & Zaidman, 2007, s. 293). Saldırgan stratejiler, proaktif olup belli bir hedef üzerinde etki bırakmak için kullanılır. Savunmacı stratejiler ise reaktif olup, belli bir durum karşısında zarar gören imajını kurtarmak için kullanılır (Andrews & Kacmar, 2001, s. 142-143). İzlenim yönetim stratejilerinin bireyler ve organizasyonlar açısından doğru kullanımı ilişkilerin gelişimi ve örgütsel yaşamın sürdürülebilirliği bakımından büyük önem taşımaktadır.

İzlenim yönetimi ile ilgili yapılan çalışmalarda, izlenim yönetimi taktiklerinin sergilenmesinde birçok faktörün etkisi olduğu belirtilmiştir (Bolino & Turnley, 2003a, s. 239). Kimi çalışmalarda, bireysel faktörler kapsamında, demografik değişkenlerinin izlenim yönetimi taktiklerini etkilediği (Basım, Tatar & Şahin, 2006; Bolino & Turnley, 2003b; Schoderbek & Deshpande, 1996), makyavelist, narsist, uyumluluk kişilik özelliklerinin izlenim yönetimi taktiklerinin kullanılmasında etkili olduğu (Bolino & Turnley, 2003b; Tabak vd., 2010), duygusal zeka yetkinliklerinin izlenim yönetimi üzerinde etkisi olduğu (Ali & Gulzar, 2012), öz yeterlilik algısı yüksek bireylerin hedef kitleye göre izlenim yönetim taktiklerini sergileme düzeylerinde farklılıklar olduğu (Çetin ve Basım, 2010; Kramer & Winter, 2008) belirtilmiştir. Kimi çalışmalarda ise, örgütsel faktörler kapsamında, yönetici beğenisi (Wayne & Ferris, 1990), kariyer başarısı (Judge & Bretz, 1994), performans derecelendirmeleri (Bolino vd., 2016; Wayne & Ferris, 1990), duygusal bağlılık, algılanan örgütsel destek ile ilişkili olduğu (Shore & Wayne, 1993), lider-üye etkileşiminin izlenim yönetimi taktikleri seçiminde etkili olduğu (Leary, 2019) görülmektedir. Bugüne kadar, izlenim yönetimi üzerine yapılan ampirik çalışmaların çoğu, durumsal veya bireysel faktörlerin belirli bir izlenimin kullanımını nasıl etkilediğine odaklanırken yönetim davranışları veya terfiler, performans değerlendirme derecelendirmeleri kariyer başarısı gibi faktörlerin belirli izlenim yönetimi taktiklerinin sonuçları nasıl etkilediğine odaklanmıştır (Bolino & Turnley, 2003b, s. 141-142). Sonuç itibarıyla, bireylerin, izlenim yönetimi taktiklerinin sergilenmesinde etkili olan bireysel, örgütsel, çevresel birçok faktörün değişmesiyle kullanılan taktikler de değişmekle birlikte farklı şekillerde uygulanabilmektedir.

METODOLOJİ

Bu çalışmada, Türkiye’de “İzlenim Yönetimi” konusu ile ilgili yazılmış çalışmaların genel profilini ortaya koyarak konu ile ilgili araştırmacılara genel bir çerçeve sunmak amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, 15.01.2023 tarihinde DergiPark ve Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarında “izlenim yönetim” anahtar kelimesi ile konu/tez başlıklarında tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda toplam ulaşılan çalışmaların künyeleri incelendiğinde 98 adet çalışmanın izlenim yönetimi konusu ve kapsamı ile ilgili

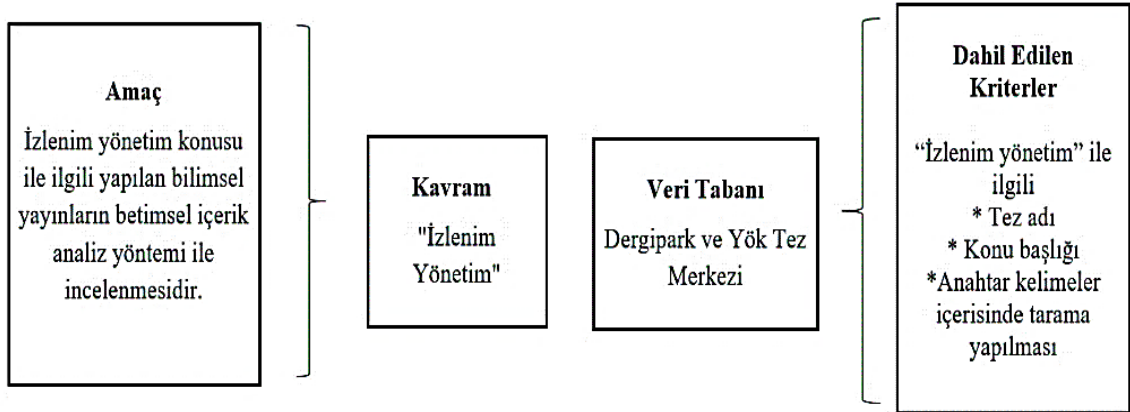
olduğu tespit edilmiştir. Özellikle veri tabanlarında yer alan çalışmalar arasında konunun kapsamına girmeyenlerin araştırmaya dâhil edilmemesine dikkat edilmiştir. Gerekli elemeler çalışmaların künyelerinin incelenmesi ile gerçekleştirilmiştir. İlgili olduğu düşünülen çalışmalar içerik analiz yöntemi ile çalışmaların yayınlanma yılı, yayınlandığı üniversite/dergi, kullanılan yöntem, çalışıldığı örneklem grubu, kullanılan ölçekler ve çalışılan konu başlıkları olarak altı kritere göre sınıflandırılıp, incelenmiştir. Elde edilen veriler grafik ve tablolardan yararlanılarak değerlendirilmiştir.

Nitel araştırma teknikleri arasında en sık kullanılan içerik analizleri, araştırma sonucunda elde edilen verilere ilişkin tekrarlanabilir ve geçerli sonuçlar elde etmek üzere kullanılan bir araştırma yöntemidir (Krippendorff, 1980, s. 25). İçerik analizleri genellikle görsel ve yazılı verilerin analiz aşamasında kullanılmaktadır (Özdemir, 2010, s. 335). En genel anlamda içerik analizleri, meta-analiz, meta sentez ve betimsel içerik analiz olmak üzere üç başlıkta ele alınmaktadır (Çalık & Sözbilir, 2014, s. 34). Bu çalışmada, içerik analizlerinden, betimsel içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel içerik analizi, belirlenen bir konu üzerine yapılmış olan araştırmaların incelendiği ve araştırma sonuçlarının genel eğilimlerinin belli bir boyutta ele alındığı sistematik çalışmalar olarak tanımlanmaktadır (Çalık & Sözbilir, 2014, s. 34; Dinçer, 2018, s. 177).

Mevcut çalışmada betimsel içerik analizinde verilerin toplanmasına ilişkin aşamalar ve söz konusu aşamalarda gerçekleştirilen temel işlemlere Şekil 1’de yer verilmiştir.

Şekil 1.

Verilerin Toplanmasında İzlenen Aşamalar

Kaynak: Nassif ve Garçon (2022), çalışmasından uyarlanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde çalışma kapsamında yapılan içerik analiz yöntemi ile elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Buna göre, Tablo 1 ve Tablo 2’de DergiPark ve YÖKTEZ merkezi yer alan “izlenim yönetimi” konusu ile ilgili çalışmaların yayımlandıkları dergilere ve ele alındıkları üniversitelere göre dağılımı verilmiştir. Buna göre, toplam 37 farklı dergide ve 35 farklı üniversite konu ile ilgili çalışmaların yer aldığı görülmektedir. Söz konusu dergiler ve üniversiteler incelendiğinde, mevcut bir yığılmanın olmadığı bir

duruma istinaden diğerlerine göre en fazla çalışmanın “Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisinde” ve “Marmara Üniversitesinde” akademik çalışmaların yayınlandığı belirlenmiştir.

Tablo 1.*DergiPark Veri Tabanında Makalelerin Yayınlandığı Dergilerin Dağılımı*

Dergiler	Sayı
Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	3
Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi	2
Kara Harp Okulu Bilim Dergisi	2
Sadece Bir Makale Yayımlanan Dergiler	
Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	
Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi	
Anasay	
Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi	
Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	
Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	
Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	
Doğuş Üniversitesi Dergisi	
Ege Akademik Bakış Dergisi	
Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi	
Erciyes İletişim Dergisi	
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi	
Erciyes Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi	
Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	
İş ve İnsan Dergisi	
İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	
İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (İnif E-Dergi)	
Isguc The Journal of Industrial Relations And Human Resources	
Konya Sanat	
Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	
Kuramsal Eğitimbilim Dergisi	
Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	
Laü Sosyal Bilimler Dergisi	
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Dergisi	
Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	
Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi	
Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi	
Öneri Dergisi	
Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	
Sayıştay Dergisi	
Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi	
Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi	
Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi	
Yönetim Bilimleri Dergisi	
Toplam	41

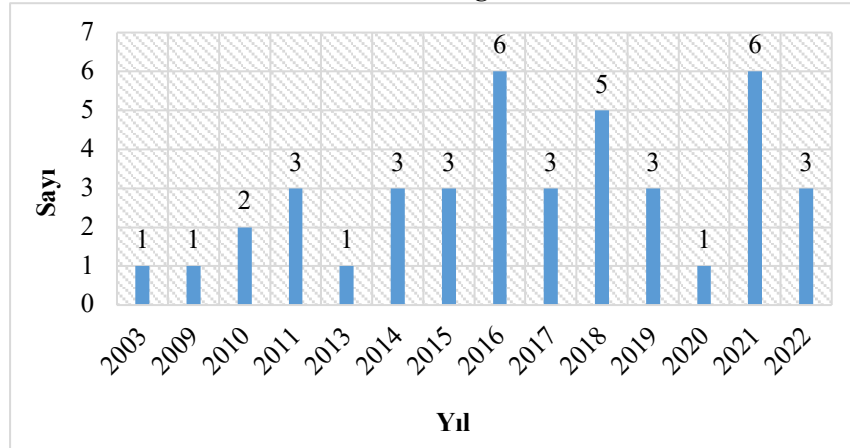
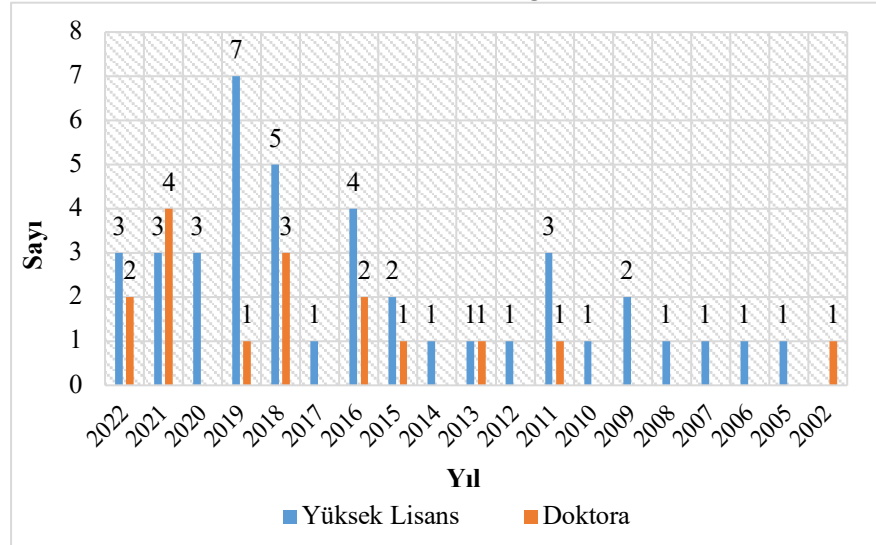
Tablo 2.*YÖKTEZ Merkezi Veri Tabanında Tezlerin Üniversiteye Göre Dağılımı*

Üniversite	Yüksek Lisans	Doktora
Marmara Üniversitesi	9	1
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	1	
Akdeniz Üniversitesi	1	
Anadolu Üniversitesi	2	
Ankara Üniversitesi	2	1
Bahçeşehir Üniversitesi	3	

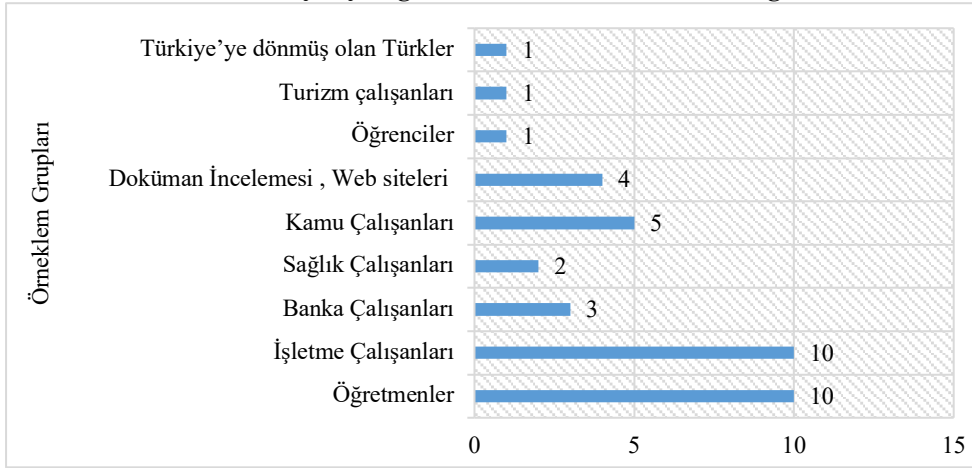
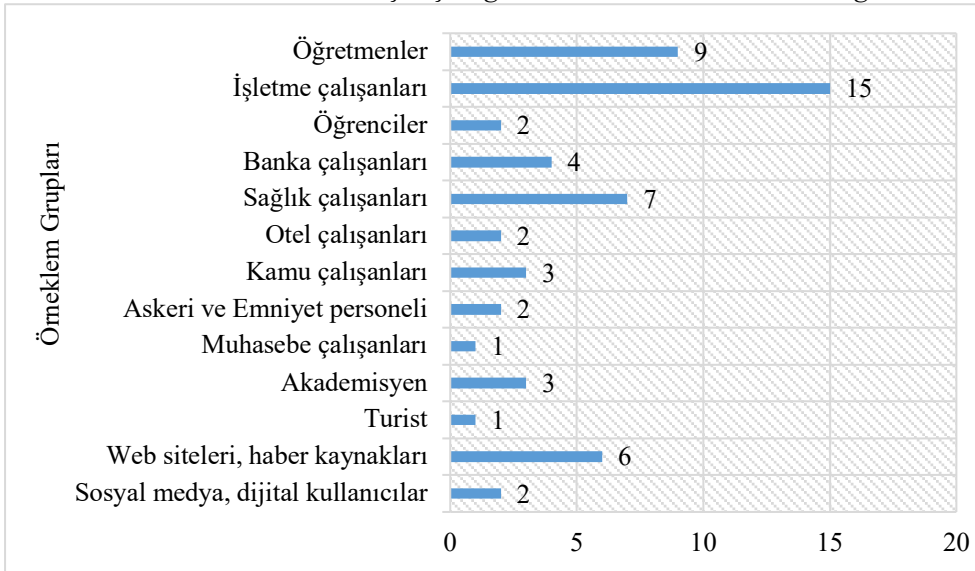
Beykent Üniversitesi	1	1
Bayburt Üniversitesi	1	
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	1	
Cumhuriyet Üniversitesi	1	
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	
Çukurova Üniversitesi		1
Dicle Üniversitesi	1	
Düzce Üniversitesi		1
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	
Ege Üniversitesi	1	1
Erciyes Üniversitesi	1	
Fırat Üniversitesi	1	
Gaziantep Üniversitesi		1
Gaziosmanpaşa Üniversitesi		1
Hacettepe Üniversitesi		1
Haliç Üniversitesi	1	
İstanbul Üniversitesi		1
İstanbul Aydın Üniversitesi	1	
İstanbul Gelişim Üniversitesi	1	
İstanbul Kültür Üniversitesi		1
Kara Harp Okulu Komutanlığı	2	1
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi		2
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1	
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	2	
Sakarya Üniversitesi	1	
Selçuk Üniversitesi		2
Türk Hava Kurumu Üniversitesi	1	
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi	1	
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	
Toplam	41	16

Şekil 2 ve

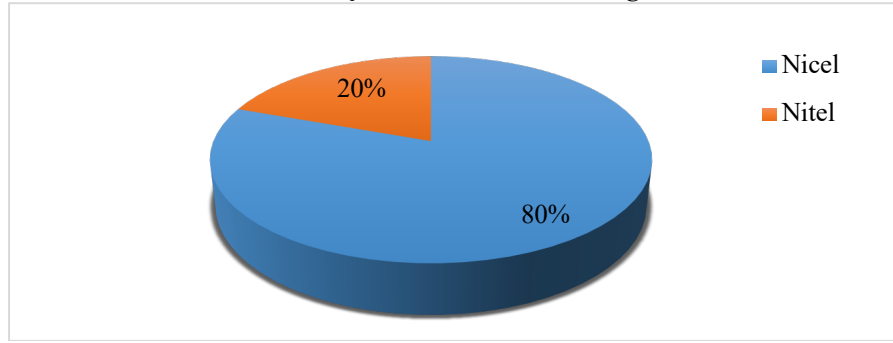
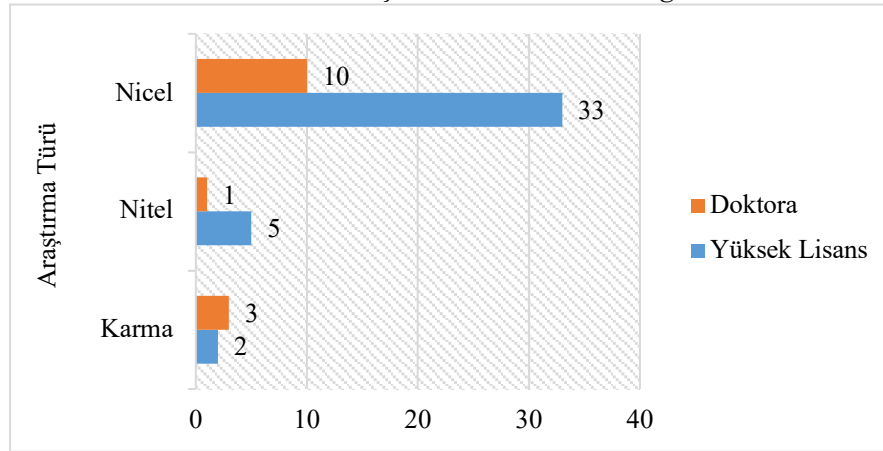
Şekil 3'te DergiPark ve YÖKTEZ merkezi veri tabanında, İzlenim yönetimi konusu ile ilgili yayınlanan çalışmaların yıllara göre dağılımı verilmiştir. Buna göre, DergiPark veri tabanındaki dergilerde 2016 (sayı= 6) ve 2021 (sayı= 6) yılında çalışmaların arttığı, YÖKTEZ merkezi veri tabanında ise tezlerin en fazla kaleme alındığı yıllar yüksek lisans tezi için 2019 (sayı= 7), doktora tezi için 2021 (sayı= 4) yılında yapıldığı görülmektedir.

Şekil 2.*DergiPark Veri Tabanında Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı***Şekil 3.***YÖKTEZ Merkezi Veri Tabanında Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı*

Şekil 4 ve Şekil 5’te DergiPark ve YÖKTEZ merkezi veri tabanında, İzlenim yönetimi konusu ile ilgili yayımlanan çalışmalarda üzerinde çalışıldığı örneklem grupların dağılımına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Buna göre, Şekil 4’te DergiPark veri tabanındaki dergilerde ve Şekil 5’te YÖKTEZ merkezi veri tabanındaki tezlerde en çok çalışılan örneklem grupları “işletme çalışanları” ve “öğretmenler” oluşturmaktadır.

Şekil 4.*DergiPark Veri Tabanında Tezlerin Çalışıldığı Örneklem Grubuna Göre Dağılımı***Şekil 5.***YÖKTEZ Merkezi Veri Tabanında Tezlerin Çalışıldığı Örneklem Grubuna Göre Dağılımı*

Mevcut çalışmada, ilgili çalışmalar, metodolojik özellikler kapsamında da incelenmiştir. Şekil 6'da DergiPark veri tabanında konu ile ilgili yayınlanan makalelerde kullanılan araştırma türüne göre dağılım grafiği yer almaktadır. Buna göre, makalelerin %80 görgül araştırma niteliğinde olup, nicel araştırma tekniği kullanıldığı görülmektedir (sayı= 33). Şekil 7'de YÖKTEZ merkezi veri tabanında konu ile ilgili kaleme alınan yüksek lisans tezlerin %83'ü (sayı= 31), doktora düzeyindeki tezlerin yaklaşık %72'sinde (sayı= 33) nicel araştırma tekniğinin kullanıldığı görülmektedir.

Şekil 6.*DergiPark Veri Tabanında Makalelerin Araştırma Türüne Göre Dağılımı***Şekil 7.***YÖKTEZ Merkezi Veri Tabanında Tezlerin Araştırma Türüne Göre Dağılımı*

Tablo 3'te DergiPark ve YÖKTEZ merkezi veri tabanında, İzlenim yönetimi konusu ile ilgili yayınlanan çalışmalarda kullanılan ölçeklere yer verilmiştir. Buna göre, tezlerde ve dergilerde en çok kullanılan ölçme araçları "Bolino ve Turnley (1999)" ve Bolino ve Turnley (1999) tarafından geliştirilen, "Basım vd., (2006)" tarafından Türkçe'ye uyarlanan çalışmalarına ait olduğu görülmektedir. Mevcut araştırmaya konu olan çalışmalar ayrıca incelendiğinde, çoğunlukla sosyal bilimlerde sıklıkla kullanılan veri toplama araçlarından biri olan anket tekniği tercih edildiği görülmüştür.

Tablo 3.*DergiPark ve YÖKTEZ Merkezi Çalışmalarda Kullanılan Ölçme Araçları*

Ölçek	Kaynak	DergiPark	YÖKTEZ Merkezi
Demir, (2002) ölçeği	Demir, K. (2002). Türkiye'deki resmi ve özel lise öğretmenlerinin izlenim yönetimi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara	1	8
Bolino ve Turnley (1999) ölçeği	Orjinal Bolino, M. C., & Turnley, W. H. (1999). Measuring impression management in organizations: A scale development based on the Jones and Pittman taxonomy. <i>Organizational Research Methods</i> , 2(2), 187-206.	9	19
	Türkçe'ye uyarlayan Basım, N., Tatar, İ., & Şahin, N. H. (2006). Çalışma yaşamında izlenim yönetimi: bir ölçek uyarlama çalışması. <i>Türk Psikoloji Yazıları</i> , 9(18), 1-17.	19	14
	Cantekin, A. (2003). Etkileme Yönetimi: Karşılaştırmalı Bir Araştırma. Kara Harp Okulu, Savunma Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara		1
	Gürbüz, vd. (2016).		1

Tablo 4 ve Tablo 5'te DergiPark ve YÖKTEZ merkezi veri tabanında, mevcut çalışma kapsamında, çalışmaya konu olan akademik çalışmaların hangi değişkenlerle birlikte ele alındığına ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Buna göre, her iki veri tabanda yer alan yayınlarda konu ile ele alınan değişkenlerde belli bir odak noktası olmayıp bireysel ve örgütsel her değişkenle ilişkisel tarama çalışmaları yapıldığı görülmektedir. Özellikle teoride bireysel düzeyde ele alınan ilgili konu için çok sayıda örgütsel düzeyde de değerlendirildiği çalışmalara rastlanılmıştır.

Tablo 4.*DergiPark Veri Tabanındaki Makalelerde Konu ile Çalışılan Değişkenler*

Değişkenler	
Adaletsizlik Algısı	Kendine Saygı
Beş Faktör Kişilik Özellikleri	Kültürel Değer Algılarının
Bireysel Performans Algısı	Lider-Üye Etkileşimi
Bireyin Öz Kendilik	Örgütsel Çatışma
Bireysel ve Örgütsel Değerler	Örgüt İçi Sosyal Konum
Bireylerin Müzakerelerdeki Etik Algılama Düzeyleri	Örgütsel Adalet
Çatışma Yönetim Stratejileri	Örgütsel Sinizm
Demografik Özellikler	Öz yeterlilik Algısı
Duygusal Emek	Öznel İyi Oluş
Duygusal Zekâ	Sosyal Karşılaştırma Eğilimi
Etik İklim	Sosyal Kaytarma
İstismarcı Yönetim	Sosyal Görünüş Kaygısı
İşe Tutkunluk	Politik Beceri
İş Performansı	Tükenmişlik
Karanlık Kişilik Özellikleri	Yaşam Doyumu
Kariyerist Eğilimler	Yıkıcı Yönetim
Kariyer Başarısı	Yüksek ve Düşük Bağlamlı İletişim Tarzı

Tablo. 5
YÖKTEZ Merkezi Veri Tabanındaki Yayınlarda Konu ile Çalışılan Değişkenler

Değişkenler	
Adaletsizlik Algısı	Lider Üye Etkileşimi
Algılanan Kurum İmajı	Örgütsel Muhalefet Düzeyleri
Benlik Saygısı	Örgüt Kültürü
Birey-Örgüt Uyumunun	Örgütsel Bağlılık
Demografik Özellikler	Örgüt İklimi
Dijital Kimlik Algısı	Örgütsel Vatandaşlık Davranışı
Dışsal Motivasyon	Örgütsel Sinizm
Duygusal Emek	Örgütsel Sosyalleşme
Duygusal Zekâ	Öznel İyi Oluş Durumları
Duygusal Dengesizlik	Öz Liderlik
Etik İklim	Özyeterlilik
Görev Performansı	Özerklik
İlişkisel Demografi	Performans Değerlendirme
İş Yaşamında Yalnızlık	Politik Yeti
İş Yaşam Kalitesi	Stres
Karanlık Kişilik Özellikleri	Tükenmişlik
Kariyer Başarısı	Ulusal Kültür
Kariyer Tatmini	Yaşam Doyumu
Kişilik Özellikleri	Yetki Devri
Kişisel Etkileşim Kalitesi	Yönetim Tarzı Algısı

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, ilgili konunun ulusal literatürdeki zamansal eğilimlerini belirlemek amacıyla bir betimsel içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla, 15 Ocak 2023 tarihinde DergiPark ve YÖKTEZ merkezi veri tabanında, konu/tez başlığı “izlenim yönetimi” anahtar kelimesi ile tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda, araştırma kapsamına dahil edilen toplam 98 ampirik ve ampirik olmayan çalışmalara ulaşılmıştır. Ulaşılan çalışmalar, çalışmaların yayınlanma yılı, yayınlandığı üniversite/dergi, kullanılan yöntem, çalışıldığı örneklem grubu, kullanılan ölçekler ve çalışılan konu başlıklarına göre incelenmiştir. Elde edilen veriler grafik ve tablolar aracılığıyla değerlendirilmiştir.

Analizler sonucunda elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir: 1. Tezlerin en fazla kaleme alındığı yıllar yüksek lisans tezi için 2019 yılı, doktora tezi için 2021 yılıdır. En fazla makalelerin ise 2016 ve 2021 yılında kaleme alındığı görülmektedir. 2. İlgili konuda yapılan çalışmaların yayınlandıkları dergi ve üniversitelere göre incelediğimizde, toplam 37 farklı dergide ve 35 farklı üniversite konu ile ilgili çalışmaların yer aldığı görülmektedir. Söz konusu dergiler incelendiğinde, belli bir dergide ve üniversitede yığılma olmadığı ama diğerlerine göre çok az da olsa sayıca fazla çalışmaların yer aldığı görülmektedir. Bunlar “Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi” ve “Marmara Üniversitesi” dir. Ayrıca 2005-2010 yılları arasında konu ile ilgili doktora düzeyinde kaleme alınan bir esere rastlanılamamıştır. Bu durumun dışında özellikle doktora düzeyinde konunun ele alınmasında yıllar içerisinde artışın az sayıda olması teoride kavramın daha detaylı incelenebilmesi ve anlaşılabilmesini zorlaştırabilmektedir. 3. İlgili konuda yapılan çalışmalarda üzerinde çalışılan örneklem gruplarına göre incelediğimizde, DergiPark ve YÖKTEZ merkezi her iki veri tabanında yer alan çalışmalarda en çok çalışılan örneklem grupları “işletme çalışanları” ve “öğretmenler” oluşturmaktadır. Bunların dışında sonuçları incelediğimizde, kamu çalışanları

tez çalışmalarında daha çok tercih edilen çalışma grupları iken özellikle kamu ve özel sektör ayrımı yaparak çalışanlar üzerinde ayrıca çalışmalar yürütülmesi söz konusu olabilir. 4. İlgili konuda yapılan çalışmalarda kullanılan araştırma türüne göre, her iki veri tabanında yer alan çalışmalarda en fazla nicel araştırma türü tercih edildiği görülmektedir. Mevcut araştırmaya konu olan çalışmalar ayrıca incelendiğinde, çoğunlukla sosyal bilimlerde sıklıkla kullanılan veri toplama araçlarından biri olan anket tekniği tercih edildiği görülmüştür. Diğer çalışmalarda ise, görüşme, doküman, haber kaynakları, web siteleri incelemesi ve literatür taraması tercih edilmiştir. 5. Her iki veri tabanında yer alan ilgili konuda yapılan çalışmalarda kullanılan ölçme araçlarına göre incelediğimizde, tezlerde ve dergilerde en çok kullanılan ölçme araçları Bolino & Turnley (1999) ve Bolino ve Turnley (1999) tarafından geliştirilen ve Basım vd., (2006) tarafından Türkçe'ye uyarlanan çalışmalarına ait olduğu görülmektedir. 6. Mevcut çalışma kapsamında ele alınan akademik çalışmalarda izlenim yönetiminin hangi değişkenlerle çalışıldığına ilişkin bilgileri incelediğimizde, bireysel ve örgütsel her değişkenle ilişkisel tarama çalışmaları yapıldığı görülmektedir. Özellikle teoride temelde bireysel düzeyde ele alınan kavram çok sayıda örgütsel düzeyde de değerlendirildiği çalışmalara rastlanılmıştır (Avery & McKay, 2006; Becker & Gerhart, 1996; Bolino, vd., 2008; Bolino, vd., 2016; Ferris, vd.,1999). Ayrıca izlenim yönetimi ile en çok ilişkilendirilen değişkenler, kişilik özellikleri ve lider-üye etkileşimi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ulusal literatürde, farklı araştırma konularında içerik analizi ile yapılan çalışmalar mevcut iken izlenim yönetimi ile ilgili değerlendirilen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu bakımdan izlenim yönetimi ile yürütülen çalışmaların genel eğilimlerini belirlemeye ilişkin yapılan bu çalışmanın, literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Özellikle konu ile ilgili araştırmacılara, araştırmalarını tasarlarken benzer örneklem özelliklerine sahip gruplar üzerinde çalışmalar yürütebilmesi konusunda tavsiye niteliği taşımaktadır. Aynı şekilde çalışmalarda en fazla nicel araştırma tekniklerinin tercih edilmesi beraberinde gözlem, görüşme gibi nitel veri toplama tekniklerinin de kullanıldığı karma araştırma tasarımının yapılması gereğini ortaya çıkarmaktadır ve bu yönde tavsiye verilebilir. Ayrıca konunun daha detaylı incelenebilmesi ve anlaşılabilmesi için daha fazla doktora tezi bu konuyu ele alabilir. Gelecekte, akademik açıdan daha nitelikli değerlendirilen “SCI”, “SSCI”, “ESCI”, “SCI-Expanded” gibi etki faktörü yüksek dizinleri içeren ve diğer platformlara göre zengin içeriği sahip olan WoS, Scopus gibi uluslararası veri tabanlarından yararlanılarak içerik analizleri yapılabilir. Böylece ulusal ve uluslararası çalışmalar, konunun yıllar içinde izlediği eğilimler, konu detayları, konu ile kullanılan değişkenler gibi belirlenen kriterler açısından karşılaştırmalı olarak değerlendirilebilir. Son olarak çalışmada herhangi bir nitel araştırmayı destekleyen program kullanılmaması ve sunulan bulgular belirli bir zaman kesitini yansıtması çalışmanın kısıtları çerçevesinde değerlendirilmelidir. Buna istinaden, VOSviewer paket programı gibi nitel araştırmayı destekleyen programlar kullanılarak analizler yapılabilir ve güncel bulguların paylaşılması adına, bu tür çalışmalar periyodik olarak tekrarlanabilir.

Araştırmacıların Katkı Oranı/ Contribution Statement

Çalışmaya tüm araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamıştır/ All researchers contributed equally to the study.

Destek ve Teřekkür Beyanı/ Funding Statement and Acknowledgements

Araştırma kapsamında herhangi bir destekten yararlanılmamıştır/ This research received no specific grant from any funding agency in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Çatışma Beyanı/ Declaration of Competing Interest

Çıkar çatışması bulunmamaktadır/There is no conflict of interest.

Etik Onay/ Ethics Committee Approval

Etik kurul onayına gerek yoktur. / No ethics committee approval needed for this study.

Kaynaklar

- Ali, A. & Gulzar, A. (2012). Impact of emotional intelligence competencies on impression creation: Exploring the mediating role of impression management skills. *International Journal of Economics and Management Sciences*, 1(6), 29-34.
- Andrews, M. C., & Kacmar, K. M. (2001). Impression management by association: Construction and validation of a scale. *Journal of Vocational Behavior*, 58(1), 142-161.
- Avery, D. R. & P. F. McKay (2006). Target Practice: An organizational impression management approach to attracting minority and female job applicants. *Personal Psychology*, 59(1), 157-187.
- Basım, Nejat H., Tatar, İlker & Şahin, Nesrin H. (2006). Çalışma yaşamında izlenim yönetimi: Bir ölçek uyarlama çalışması. *Türk Psikoloji Yazıları*, 9(18), 1-17.
- Basım, H. N., Tatar, İ. & Şahin, N. H. (2006). İzlenim yönetiminde kendilik algısı, kontrol odağı, mesleki hedeflere ulaşma düzeyi ve stres: Bir kamu sektörü örneği. *Türk Psikoloji Dergisi*, 21(58), 1-19.
- Becker B, & Gerhart B. (1996). The impact of human resource management on organizational performance: Progress and prospects. *Academy of Management Journal*, 39(4), 779-801.
- Bolino, M. C., & Turnley, W. H. (1999). Measuring impression management in organizations: A scale development based on the Jones and Pittman taxonomy. *Organizational Research Methods*, 2(2), 187-206.
- Bolino, M. C., & Turnley, W. H. (2003a). Counternormative impression management, likeability and performance ratings: The use of intimidation in an organizational setting. *Journal of Organizational Behavior*, 24(2), 237-250.
- Bolino, M. C., & Turnley, W. H. (2003b). More than one way to make an impression: Exploring profiles of impression management. *Journal of Management*, 29(2), 141-160.
- Bolino, M. C., Kacmar, K. M., Turnley, W. H., & Gilstrap, J. B. (2008). A multi-level review of impression management motives and behaviors. *Journal of Management*, 34(6), 1080-1109.
- Bolino, M., Long, D., & Turnley, W. (2016). Impression management in organizations: Critical questions, answers, and areas for future research. *Annual Review Of Organizational Psychology And Organizational Behavior*, 3(1), 377-406.
- Bozeman, D. P., & Kacmar, K. M. (1997). A cybernetic model of impression management processes in organizations. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 69(1), 9-30.
- Çalık, M., & Sözbilir, M. (2014). İçerik analizinin parametreleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(174), 33-38.
- Çetin, F. & Basım, H. N. (2010), İzlenim yönetimi taktiklerinde öz yeterlilik algısının rolü. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 35, 255-269.
- Demir, K. (2003). Türkiye'deki resmi ve özel lise öğretmenlerinin izlenim yönetimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 33(33), 82-107.
- Dinçer, S. (2018). Content analysis in scientific research: Meta-analysis, meta-synthesis, and descriptive content analysis. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 7(1), 176-190.
- Drory, A., & Zaidman, N. (2007). Impression management behavior: effects of the organizational system. *Journal of Managerial Psychology*, 22(3), 290-308.
- Ferris, G. R., Hochwarter, W. A., Buckley, M. R., Harrell-Cook, G., & Frink, D. D. (1999). Human resources management: Some new directions. *Journal of Management*, 25(3), 385-415.

- Gardner, W. L., & Martinko, M. J. (1988). Impression management in organizations. *Journal of Management*, 14(2), 321-338.
- Goffman, E. (1959). *The Presentation of self in everyday life*. Doubleday.
- Judge, T. A., & Bretz Jr, R. D. (1994). Political influence behavior and career success. *Journal of Management*, 20(1), 43-65.
- Kacmar, K. M., & Carlson, D. S. (1994). Using impression management in women's job search processes, *American Behavioural Scientist*, 37(5), 682-697
- Kramer, N. & Stephan, W. (2008). Impression management 2.0: The relationship of self-esteem, extraversion, self-efficacy, and self-presentation within social networking sites. *Journal of Media Psychology*, 20(3), 106- 116.
- Krippendorff, K. (1980). *Content analysis: An introduction to its methodology*, Sage.
- Leary, Mark R., & Kowalsky, R. M., (1990). Impression management: A literature review and two-component model, *Psychological Bulletin*, 107(1), 34-37.
- Leary, M. R. (2019). *Self-presentation: Impression management and interpersonal behavior*. Routledge.
- Nassif, V. M. J., & Garçon, M. M. (2022). The integrative approach in the study of resilience in female entrepreneurship. *European Journal of Training and Development*, (ahead-of-print).
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntembilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Schoderbek, P. P., & Deshpande, S. P. (1996). Impression management, overclaiming, and perceived unethical conduct: The role of male and female managers. *Journal of Business Ethics*, 15, 409-414.
- Shore, L. M., & Wayne, S. J. (1993). Commitment and employee behavior: Comparison of affective commitment and continuance commitment with perceived organizational support. *Journal of Applied Psychology*, 78(5), 774.
- Tabak, A., Basim, H. N., Tatar, İ., & Çetin, F. (2010). İzlenim yönetimi taktiklerinde beş faktör kişilik özelliklerinin rolü: Savunma sanayisinde bir araştırma/ The role of big five personality on impression management tactics: A Research in defense industry. *Ege Akademik Bakış*, 10(2), 539.
- Türk Dil Kurumu (TDK), 2023, <http://www.tdk.gov.tr>
- Wayne, S. J., & Ferris, G. R. (1990). Influence tactics, affect, and exchange quality in supervisor-subordinate interactions: A laboratory experiment and field study. *Journal of Applied Psychology*, 75(5), 487.